

נספח 2: סיכום שאררט ואדי ניסנאס ותמונות

**שכונת הוואדי מתחדשת ומתקדמת בעזרתכם
התחדשות עירונית של שכונת וואדי ניסנאס בחיפה
הצגת תכנית הוואדי מהשאררט!**

ביום א' 31 אוגוסט 2008

בבית ספר אחווה בוואדי ניסנאס

בהשתתפות נציגי צוות המתכננים, השותפים לפרוייקט, בעלי העניין,
מינהל מקרקעי ישראל, שקמונה ועמידר, הנהלת העירייה מחלקת
ההנדסה, והציבור הרחב.

**אנו מתכבדים להזמין את כל בעלי העניין והתושבים
להגיע בשעה 18:00**

אתם מוזמנים לבוא ולהשפיע
השתתפותכם חשובה לכולנו!!
אנא עשו מאמץ להגיע. הביאו איתכם שכנים, חברים, צעירים תושבי הוואדי.

להתראות במיפגש!

ועד הוואדי   העמותה לקידמה חברתית   "מרחב"
לפרטים: www.miu.org.il
בדוא"ל tamar@miu.org.il
"מרחב" תנועה לעירוניות מתחדשת טל. 077-914-1212
יומנה דקאק – העמותה לקידמה חברתית usdchaifa@barak-online.net טל. 04-8514648
פיריאל בסול – ועד הוואדי טל. 054-631-7610

Ford Motor Company

The **Moriah** Fund

בעמוד קודם ובזה : ההזמנה שהופצה לקראת מיפגש סיכום השאררט, בעברית ובערבית.

מא נגדד ונפור חי וادي النسناس-حيفا

تجدد مديني حي وادي النسناس - حيفا

دعوة عامة للمشاركة في اجتماع سكاني لعرض نتائج ورشات تخطيط حي وادي النسناس

ندعو أهالي حي وادي النسناس لحضور الاجتماع السكاني لعرض نتائج ورشات تخطيط الحي التي تمت مؤخرا وذلك يوم الأحد الموافق

31-8-2008 الساعة السادسة مساء في قاعة مدرسة الأخوة - حي

وادي النسناس.

يشارك في اللقاء الطاقم المهني الذي اعدّ المخطط ومندوبون عن بلدية حيفا، شركات الإسكان عميدار وشكمونا ودائرة أراضي إسرائيل والمعنيون بالأمر.

ان حضوركم ضروري وهام من اجل إسماع رأيكم وإبداء ملاحظاتكم حول ما تم انجازه من تخطيط حتى يتحمل الجميع مسؤولية مستقبل حي وادي النسناس وسبل تطويره بما يتلاءم مع احتياجات أهله وتاريخه العريق.

نأمل حضوركم ... فإلى اللقاء

يمنى دقاق-جمعية التطوير الاجتماعي

8514648 تليفاكس sdchaifa@barak-online.net

فريال بصول - لجنة الحي 054-6317610

تمار-جمعية مرحاف tutamar@miu.org.il :- 077-914-1212

סיכום שאררט להתחדשות עירונית בוואדי ניסנאס 15-17 ביולי 2008 .

על השאררט :

השאררט (כרכרה בצרפתית) הוא הליך תכנוני, יצירתי ואינטנסיבי הרוותם את הכישרונות והאנרגיות של כל בעלי העניין בתכנית במטרה :

1. לחשוב בצורה חיובית
2. לפעול בצורה משתפת
3. לתמוך ביצירת תכנית ברת ביצוע המשקפת את צרכי הקהילה.

מה מייחד את השאררט?

- מערב את כל בעלי העניין בתכנית, בתהליך תכנוני מונחה, כך שקולו של כל אחד נשמעת בצורה שווה.
- יצירת אמון הדדי בעזרת תכנון בתהליכי משוב קצרים ושקופים.
- מאמץ מרוכז להכנת תכנית ברת ביצוע, כל מקבלי ההחלטות עובדים ביחד במקום אחד.
- הבנה ומודעות טובה יותר של הצוות לנושאי התכנון הצוות מגיע לעבוד במקום שימוש בתכנון ככלי להשגת חזון משותף ופתרונות הוליסטיים.

על השאררט בוואדי ניסנאס :

החזון :

- שגשוג כלכלי של השכונה
- שיפור איכות חיי התושבים

מטרות :

- התחדשות ושיקום של המרחב הציבורי בשכונה
- יישום תכנית אסטרטגית מוסכמת אשר תצעיד את השכונה לעתיד טוב יותר
- יצירת נקודות מפגש בין אוכלוסיות
- העצמה של תושבי השכונה

תוצרי התכנון :

- היתכנון אסטרטגית לפיתוח הוואדי
- איתור ותכנון פרויקט פיזי מחולל שינוי

שלושת השלבים להתחדשות עירונית בוואדי :

1. תכנון בשיתוף הציבור וכל בעלי העניין בתהליך שאררט, 15-17 ביולי 2008
2. פיתוח פרויקט מחולל שינוי במרכז הוואדי, תכנון וביצוע במהלך 2009 - 2008
3. התחדשות והשקעות של העסקים הפרטיים במרחב הציבורי במהלך 2009

הצוות המקצועי :

20 אנשים מתחומים שונים מהתכנון – אדריכלים, מתכנני ערים, מתכננים חברתיים, שמאי, יועץ עיסקי, סטודנטים וצוות לוגיסטי.

שותפים ומארחים :

- העמותה לקידמה חברתית באמצעות המרכזת יומנה דאעק.
- וועד וואדי ניסנאס ומוסא דאהר יושב ראש הוועד.
- הגב' סועאד שחאדה, מנהלת המרכז הקהילתי בבית הספר 'אחוה' והצוות אירחו אותנו בנדיבות וביעילות.

היום הראשון 15.7.08

הצוות התכנס בשעה 9:30 בבקר, ולאחר התארגנות קצרה התחיל לעבוד. שמענו הרצאות רקע. **אירית אבני**, סגנית מנהל מחוז בחיפה של מ.מ.י. נתנה סקירה על העבודה של המינהל בכלל ובואדי בפרט. בעבר, רוב הנכסים בואדי היו שייכים למ.מ.י. רבים מהם היו מאוכלסים בדיירים מוגנים והנכסים היו מנוהלים על ידי המינהל דרך עמידר. המטרה של המינהל היא למכור את הנכסים הללו. עד היום נמכרו 680 יחידות ונותרו כ-500 יחידות שעדיין מנוהלות על ידי עמידר מהם ב-360 מהם ישנם דיירים מוגנים. כמו כן ישנם 80 יחידות פנויות (יחידה בואדי יכולה גם להיות חדר או מרתף).

אירית גם ציינה שמינהל מקרקעי ישראל ישמח לשתף פעולה בפרוייקט לדוגמא שיעשה בואדי. **נילי בר און**, אדריכלית ומתכננת ערים מהמשרד שתכנן את תכנית השלד לואדי ניסנס בשנת 1996.

וואליד כרכבי, נציג עיריית חיפה ממחלקת ההנדסה, הציגו את תכנית השלד של העירייה לואדי. מבחינה כלכלית תכנית זו לא יצאה אל הפועל.

הצוות המקצועי, כל אחד על פי מקצועו הוא, נתן לנו סקירה של הנתונים שהוא אסף על הוואדי והמשמעות שלהם דרך נקודת המבט של המקצוע שלו.

בשעה 18:00 התחילו להגיע התושבים, סוחרים ובעלי עניין. כולנו התכבדנו בארוחת ערב קלה ונכנסנו למושב הערב כולנו יחד.

המשתתפים התחילו בהגדרת מה הם היו רוצים לראות בשכונת הוואדי, ואחר כך דירגו מה הכי חשוב להם. הכל נרשם על ניירות גדולים ונבחרו שמונת הנקודות הכי חשובות למשתתפים:

1. ביטול הרחבת הכבישים
2. שימור מבנים
3. פעילות ילדים
4. שיפור נוי ברחוב
5. שטחים ציבוריים
6. מסגד
7. הפיכת רחובות להומנים כלומר שהייה ופעילות לאנשים ולא רק למכוניות.
8. עיבוי מגורים ושילוב מסחר

דרור גרשון הציג את שלושת הכיכרות שנבחרו בסדנא הקודמת (גן ים תיכוני, גן דייגים, כיכר הוואדי) וציין שהפרוייקט שהמשתתפים יבחרו להתחיל בו צריך להיות במקום שבו ההשפעה והנראות יהיו הכי משמעותיים. פרוייקט שמחולל שינוי.

כל אחד ציין את היתרונות (+) והחסרונות (-) שהוא רואה בכל אחת משלוש הכיכרות לאורך רחוב הוואדי: הכיכר הדרומית, העליונה - "כיכר המעיין", כיכר הוואדי האמצעית, והמגרש ליד הפלאפלים. כפרוייקט ראשון המשתתפים העדיפו את כיכר הוואדי ובמקום שני קרוב מאוד גן הדייגים. הוחלט שמחר הצוות יטפל גם בכיכר הוואדי וגם בכיכר גן הדייגים ויביא הצעות ראשוניות לשניהם.

בסוף התהליך, לפני ההתפזרות, דנו כולם בפתיחות בשאלה מדוע הגיעו כל כך מעט תושבים וסוחרים, ולא הגיעו רבים שהשתתפו בפגישות ההכנה. עיריית סולסי ודרור גרשון הסבירו שוב את חשיבות השתתפות התושבים כערך מהותי של התכנון, שכן הצוות המקצועי לא אמור להכין תכניות לבדו אלא ביחד עם התושבים. השתתפות גדולה תהיה כתנאי להמשך השאררט.

היום השני: 16.7.08

הגענו לבית הספר "אחוה" ב 8:30 והתחלנו לעבוד. בישיבת הצוות עלו התייחסויות של הצוות לתכנית שגובשה בערב הקודם, כדלקמן:

1. אסטרטגיה – תרומה מקצועית + זיהוי פרויקטים תומכי אסטרטגיה
2. כיכר הואדי (מפגש חמשת הרחובות)
3. ליצור חזית לדוגמא
4. שידרוג מגורים – הרחבת דירות
5. התייחסות בתב"ע קיימת
6. שיפור בסביבת החיים של התושבים
7. פעילות ציבורית
8. כלים לתושבים להתחדשות העירונית

אלבר אנדרייה, יועץ תנועה, נתן לנו סקירה מלווה במצגת על מיתון תנועה בכלל ועל האפשרויות שישנם למיתון תנועה בואדי.

אבי פייגנאום, מנכ"ל מט"י חיפה ו**תמר שימחי זייצר**, סמנכ"ל מט"י חיפה הצטרפו אלינו. אבי נתן סקירה על פעילות מט"י בעזרה וליווי מיזמים פרטיים בכלל ובואדי בפרט. לאחר מכן הצטרפו אל הצוותים לעבודה ותרמו מהבנותיהם לתכניות שגובשו.

הצוות המקצועי התחלק ל 2 קבוצות עבודה רב מקצועיים: קבוצה אסטרטגית שעליה להכין תכנית כוללת לשכונה וקבוצה פיזית שעליה להכין תכנית נקודתית לאזורים שהמשתתפים בחרו בערב הקודם. כל קבוצה עבדה להעלאת רעיונות.

כל קבוצה הציגה את הרעיונות שלה והעבירה אותם לקבוצה השניה.

ולאחר מכן עבדה במשך הבוקר ואחר הצהריים להעלות את הרעיונות לנייר.

אחרי הצהריים כל קבוצה הציגה את התכנון שלה לכל הצוות להערות אחרונות לפני ההגשה.

הצוות האסטרטגי:

הציג 3 תרחישים אסטרטגיים לפיתוח נושאי. כל תרחיש שם דגש שונה על שכונת ואדי ניסנס כאשר בשלושתם יש ערוב שימושים.

1. תרחיש בדגש על **מגורים** – ציפוף פי 2 וזה אומר מגדלי מגורים ותוספת קומות. במרכז מבני ציבור ובית ספר. מסחר מקומי לצרכי השכונה. ברחובות הפנימיים תותר תנועת כלי רכב של התושבים בלבד.

2. תרחיש בדגש על **מסחר** – חיזוק מסחר וחנויות. השטח בניהול תנועה רק לפריקה וטעינה ובשאר הזמן מדרחוב. הרבה חניה מסביב. חיזוק מבני ציבור.

3. תרחיש בדגש על **תרבות ותיירות** – יצירת מרכז תרבותי תיירותי הכולל מלונאות ומסחר תיירותי לצד מגורים. מוסדות התרבות הקיימים יקבלו אוריינטציה תרבותית תיירותית. לא תהיה כניסה של כלי רכב למעט לצורך פריקה וטעינה בשעות הבוקר – ניהול תנועה.

הצוות הפיזי:

הכין תכנית עם חלופות שונות שכללה את אזור מס' 3 (צומת חמשת הרחובות) לה קראו כיכר המעיין, את אזור מס' 2 (אזור משרדי ועד השכונה) לה קראו כיכר הוואדי ואת הכביש המקשר ביניהם לו קראו ציר הוואדי.

1. **כיכר המעיין** – על ידי טיפול קטן ומהיר אפשר להביא לשיפור רב.
2. **כיכר הוואדי** – כללה שני חלקות בשני צידי הכביש, האחת בבעלות 'שקמונה' והשניה בבעלות ממ"י. בצד אחד תכנית לחניה ומקלט בקומת קרקע ומעל מתנ"ס, מגורים וגן ציבורי ובצד השני של הכביש תצפית, חנויות וחניה. מיתון תנועה על ידי ריצוף הכביש והגבהת השטח ב-10 ס"מ.
3. **ציר הוואדי** – ציר ירוק עם עצים, ספסלים ותאורת רחוב, המחבר בין הכיכרות עם אלמנטים צריים שיוצרים המשכיות ומושכים מכיכר לכיכר.

ב - 6 בערב שוב התכנסנו ביחד עם תושבים ואורחים לעבודה משותפת (ר' תמונה משמאל). עיריית סולסי הציגה את **שלושת החלופות האסטרטגיות (דגש על מסחר; דגש על מגורים; דגש על תיירות ותרבות)** כשכל אלטרנטיבה מדגישה את הנושאים שהמשתתפים הדגישו בערב הראשון שהם אלו שחשובים להם בצורת טבלה. האלטרנטיבות עוררו תגובות סוערות מאחר היו

מאוד קיצוניות בפתרון הנושאי אותן הציגה כל חלופה. התגובות והערות היו בעלות ערך רב. דוגמאות לתגובות: מסורת של מסחר באופי שכונת הוואדי, לחזק את המסחר אבל לא לפלוש לאזור מגורים, עתודות קרקע לפיתוח הוואדי ברח' י.ל. פרץ, להקים מינהלת ע"י התושבים, תכנית יזמית עסקים לצעירים, ועוד. ניתן לקרוא את הרשימה המלאה באתר 'מרחב' www.miu.org.il.

התגובות חידדו למשתתפים כולם מה באמת חשוב לתושבים בראיה הכוללת של השכונה. דרור גרשון הציג את **התכנית הפיזית** והסביר על שתי הכיכרות, **כיכר המעיין וכיכר הוואדי** עם הקשר ביניהם שהוא **ציר הוואדי**. הוא תיאר והראה באמצעות תוכנית, שרטוטים ותמונות את הפתרון שהצוות גיבש עבור כיכר הוואדי שהיא כיכר מרכזית עם נראות גדולה ומחברת את כל השכונה, וגם את הפתרונות המוצעים לכיכר המעיין ולציר הוואדי בהם ניתנו הצעות לפתרונות מיידיים. **התגובות מהתושבים** היו לדוגמה: "נהדר אבל מי מנהל את הפרוייקט?", "מי ידאג שזה יקרה?", "זכות קדימה לצעירי הוואדי", "להמשיך ולנסות לשתף את העיריה באמצעות מהנדס העיר" ועוד.

היום השלישי והאחרון 17.7.08

דרור גרשון התחיל בהגדרת המטרות להיום שהן: לקחת את התוצרים, שבעבודה משותפת עם הציבור הגענו אליהם אתמול, לכיוון מעשי שלא יישאר בגדר תוכנית בלבד.

אתמול בערב האנשים התלהבו מהפתרון לכיכר הוואדי ושלושת האלטרנטיבות האסטרטגיות הקיצוניות עשו רעש שעזר לחדד מה המשתתפים רוצים לראות בשכונה שלהם. האתגר של היום הוא להביא את הגורמים שיעזרו לנו להתקדם. צריך להביא כמה שיותר בעלי עניין ממסדיים ובעלי קרקע לשמוע ולראות את התכניות המוצעות. כמו כן, יש חשיבות שגלריית השאררט תהיה מוצגת בוואדי. לסיכום ההערות של המשתתפים מאתמול בערב:

מבחינה אסטרטגית המשתתפים אמרו שהם רוצים גם מגורים, אבל לא מגדלים. רוצים מסחר אבל לא יותר מדי. רוצים גם מעט תירות ותרבות. האתגר של הקבוצה האסטרטגית היום היא להתכנס להצעה אחת שמשקפת את מה שהמשתתפים רוצים. התוצר – תכנית/מפה אחת שכוללת את כל הנושאים ולצידה תוכניות תומכות המסבירות איך עושים את זה מבחינה כלכלית, תחברתית, סביבתית וגם מינהלתית. המטרה היא שצוות תכנית המתאר של העירייה תיקח את התוצר הזה ותטמיע אותו בתכנית המתאר.

מבחינת התכנון הפיזי העבודה יותר ברורה. יש צורך בתכנון יותר בהיר של ההצעה עם התייחסות כלכלית והדגשה של מה אפשר לעשות כבר מחר בבוקר.

בישיבת הצוות הקצרה, הקבוצה הפיזית קיבלה סקירה מהקבוצה האסטרטגית מה תמונת העתיד לוואדי ניסנס שהם יצרו כתוצאה מבקשות המשתתפים, ואיך הם חושבים שאפשר למנף את השכונה. כל אנשי הצוות העלו שאלות ורעיונות שיעזרו לקבוצה האסטרטגית למקד את התכנית.

הצוות המשיך לעבוד כדי להספיק לגבש ולהכין את הכל. כולם שרטטו, ציירו, הכינו מצגות, כתבו הסברים והמלצות. הכנת התכניות הסופיות, כמו כל התהליך, מאוד אינטנסיבית בזמן קצר של מספר שעות.

בישיבת הערב, דרור גרשון הודה לצוות שהגיע לוואדי וסיפר למשתתפים ולאורחים שמה שהם רואים על הקירות וגם יראו במצגת היא פרי עבודה של 3 ימים בלבד. התוצרים הם שילוב של עבודת הצוות עם משוב התושבים, סוחרים, בעלי עניין ואנשים שונים מהממסד שביקרו במשך שלושת הימים, נתנו נתונים והעירו הערות.

דרור חזר והזכיר שכל מה שנעשה בשלושת הימים הוא השלב הראשון. בשלב הבא שישתיים בספטמבר, הצוות המקצועי לוקח את התוצרים, את ההערות של כולם מהיום בערב, מאחד את הכל לתכניות ממוחשבות, ספר הנחיות שכוללות אספקטים

תנועתיים, כלכליים, חברתיים, נוף וסביבה ואסטרטגים ומצגת. במשך חודש ספטמבר, נציגי עמותת מרחב יחזרו לוואדי ויצילו בפני התושבים, סוחרים, בעלי עניין, אנשי ממסד ועירייה וכל מי שיהיה מעוניין את התכנית לאחר עיבוד.

כל זה נעשה בשביל שגשוג כלכלי של שכונת ואדי ניסנס ושיפור איכות חיי התושבים.

המצגת המרכזת את כל התוצרים הוצגה על ידי חברי הצוות ולאחר מכן נפתח הדיון להבהרות, הערות, דעות ותגובות של כולם.

תושבים ובעלי עניין במפגש בשאררט

דרור סיכס את מפגש הערב בתודות לצוות ולעמותה לקדמה חברתית ובמיוחד ליומנה שעבדה רבות על הפרוייקט והייתה נציגת העמותה לקדמה חברתית בצוות.

לאחר המפגש, הצוות כולו נפגש לפגישת סיכום, הצטלמו יחד, ארזנו את כל הציוד וכל אחד עשה את דרכו חזרה לביתו.

בימים אלו התחלנו כבר למקצע את התוצרים וביום ראשון **31 באוגוסט** נהיה שוב בואדי ניסנס על מנת להציג את התכנית המעובדת המוסכמת, ולהחליט עם התושבים ובעלי העניין מה הצעד הבא.

שאררט הואדי נבחן בימים אלה על פי הפרמטרים להצלחה של שאררט קלאסי. אין ספק שנתוני הפתיחה שלו היו קשים: עיריית חיפה לא הצטרפה מהתחלה לתהליך בלב חפץ, למרות שגורמים מסוימים בעיריה עזרו להשגת חומרי רקע שהיו חשובים לתכנון. חברת עמידר לא הצטרפה לתהליך. ולא כל החומרים הדרושים לרקע היו בידינו.

העיתונות החיפאית הביעה דווקא התענינות וכתבות בנושא נכתבו לפני ואחרי השאררט, ב"ידעיות חיפה" ובעיתון המקומי "חיפה והצפון", וכן עיתונות ערבית מקומית וארצית סיקרה את השאררט בהרחבה בעיתונים רבים.

בעקבות השאררט והתכניות שהוצגו חברת שיקמונה שהיא בעלת הקרקע במרכז הוואדי הביעה התענינות להכנס לפרוייקט ולממשו, עיריית חיפה בעזרה נפלאה של חברת המועצה עדנה זרצקי, בעידוד ראש העיר יונה יהב באמצעות מהנדס העיר אריאל ווטרמן החליטו אף הם להצטרף לתהליך ולעזור במימושו.

טיבו של תהליך מסוג זה ליצור גלים בעת קיומו וגם לאחריו, הכל לטובת התחדשות עירונית משתפת

عداد خطة لتطوير حي وادي النسناس في حيفا

موقع العرب - الناصرة

أقيم هذا الأسبوع في مدينة حيفا مؤتمر لمناقشة مستقبل وادي النسناس وطرق تطويره بمشاركة نائبا رئيس البلدية تسفيكا هداري وشمونيل غليهرت. استمر المؤتمر الذي يدير إليه سكان الحي ثلاثة أيام عرض في ختامه برنامج عمل لتطوير الحي في السنوات القادمة، على أن يتم إدراج الحلول المقترحة في الخارطة الهيكلية للمدينة. وقد تجندت لصالح المشروع جهات مهنية عديدة ومعينون لبلورة مشروع لتجند البلدي في الحي العريق. ناقش المؤتمر مسألة تطوير الحي ومحاولات للمحافظة على القيم الخاصة به. يدور الحديث حول حي قد تمكن من المحافظة على طبيعة البناء الأصلي فيه وبات يشكل وشمة متميزة على حد المدينة.

وقد توجه السكان في إطار الاستعدادات للمؤتمر إلى البلدية والى دائرة أراضي إسرائيل والى شركة عميدار لطلب التجند لهذه العملية المتميزة التي يبذل فيها المعنويون قصارى جهودهم لتخطيط وتحديث محيط السكن والعمل الخاص بهم وفي محاولة لإحياء الحي الذي يمكن أن يكون أداة لجذب للسياحة القطرية. وقد أقيمت قبل المؤتمر لقاءات تحضيرية للطاقت المهنية وللسكان. وطرح السكان الحاجة لإعداد خطة استراتيجية وخطة عمل متعددة المجالات لتطوير الوادي، إلى جانب إثارة مشاكل يومية مثل النقص بالمناطق العامة والنقص في أماكن تجمع الشباب والنقص في مواقف السيارات وغيرها من المشاكل الأخرى.

גובשה תוכנית לפיתוח ואדי ניסנאס

השבוע התקיים בעיר כנס שדן בעתיד הוואדי התושבים העלו את הצורך בהכנת תוכנית פעולה רב-תחומית לפיתוח השכונה, בצד בעיות של מחסור בשטחים ציבוריים ובמקומות חנייה

מאת זורון סולומון

כנס שבו נדון עתיד ואדי ניסנאס והדרכים לפיתוחו התקיים השבוע בעיר. הכנס, שיזמו תושבי הוואדי, נמשך שלושה ימים ובסופו הוצגה תוכנית פעולה לפיתוח הוואדי בשנים הבאות, מתוך תקווה כי הפתרונות שהציעו יטמנו בתוכנית התחתי של העיר. לטובת הכנס התגייסו גורמים מקצועיים רבים ובעלי עניין כדי לגבש פרויקט התחדשות עירונית ששכונה הוותיקה. בכנס נרדפו שאלות טיפות השכונה נסיגנות לשמר את ערכיה הייחודיים. מדובר בשכונה שהצליחה לשמר את אופי הבינוי המקורי שלה ומהווה נקודת חן ייחודית בעיר.

מסגרת ההכנות לכנס פנו התושבים לעיריית, למנהל מקרקעי ישראל ולעמדת בבקשה להורגם להחליף ייחודי שבו תושבים ובעלי עניין משקיעים מרובים לתכנון סביבת המגורים והעובדה שלהם ולגישתן לחיזוק שכונה שישלה לרות את שואבת לתיירות ארצית. לפני הכנס התקיימו מפגשי הכנה משותפים לצוות המקצועי ולתושבים. התושבים העלו את הוצרך בהכנת תוכנית אסטרטגית ותוכנית פעולה רב-תחומית לפיתוח הוואדי, בצד בעיות שוטפות של

ואדי ניסנאס צילום: אריכון

הכונלת הפרוייקט שותפים ועד ואדי ניסנאס, נמנית מרכז: נתמכות לקידום ותחנות קיד מייבנה. בעלי העניין בתוכנית הם חברת יפה-נוף, מנהל מקרקעי ישראל, עמידר, מטי חיפה ומשרד הרווחה. כנס השתתפו בין היתר טני ראש העיר - צביקה דהרי ושמואל גלברט.

18.7.2008 ירקא חסיה

ידעיות בעיתונות העירונית על תהליך השאררט – מספר דוגמאות

סיכום מפגש הצגת תוצרי שאררט ואדי ניסנאס – 31 אוגוסט 2008

יום לפני פתיחת שנת הלימודים התקיים מפגש ציבורי להצגת תוצרי השאררט של ואדי ניסנאס בחיפה, בבית ספר 'אחווה' ששימש לנו כבית לכל אורך התהליך. נעשה מאמץ לקיים את המפגש עוד לפני תחילת צום הרמאדן וראש השנה שלאחריו. נעשתה עבודה רבה על מנת להביא גורמים בעלי עניין כדי לשתפם בתהליך התכנוני לואדי. המאמצים עדיין נמשכים מצידה של 'מרחב'.

המשתתפים הפעם היו: כ-40 מתושבי השכונה, חלקם שכבר השתתפו בסדנת השאררט, וחלקם תושבי הוואדי שהגיעו ונחשפו לחומרים בפעם הראשונה. בין התושבים היו נציגי ועד השכונה ונציגי העמותה לקידמה חברתית. ממנהל מקרקעי ישראל בחיפה השתתפו – אירית אבני, ס' מנהל מחוז חיפה, אורית שגיב ויעל – אדריכליות בממ"י. אבי פייגנבאום - מנכ"ל מט"י חיפה, אילן מנור - מנכ"ל שקמונה, יואב יגול מנכ"ל בית הגפן, חברת מועצת העיריה – עדנה זרצקי וכן סגני ראש העיר - אדריכל שמואל גלבהרט ומר צבי דהרי. מהועדה המחוזית חיפה הגיעה ענת שריד. לצערנו, מטעם 'עמידר' אשר מנהלת את הנכסים בואדי לא הגיע כל נציג. בין המשתתפים הגיעה מתכנתת תכנית השלד לואדי ניסנאס, אדריכלית נילי בראון, וכן המתכננים בצוות המקצועי של מרחב.

תושבים ובעלי עניין במפגש ההצגה המסכמת של תוצרי השאררט – 31.8.2008

הצגת התכנית של 'מרחב' חולקה לשני חלקים: החלק הראשון, בו הוצגה התכנית האסטרטגית לואדי ולאחר מכן נפתח דיון בצורת שאלות והצגת דעות של קהל המשתתפים על התכנית. בחלק השני הוצגו התכניות האדריכליות המפורטות לפרויקטים מחוללי שינוי. כאשר שוב עלו שאלות ונערך דיון על התכניות שהוצגו ולבסוף, דרור גרשון סיכם את הדיון בכך שציון שעכשו, לאחר שגובשו תכניות לואדי, בסיוע של 'מרחב', יש להמשיך לשלב הביצוע בכוחות משולבים של הגורמים המעוניינים, כפי שהוצע על ידינו, באמצעות הקמת מינהלת לואדי ניסנאס.

תגובות התושבים ובעלי העניין

התושבים רצו לדעת קודם כל איך מיישמים את התכנית בהמשך? בנוגע לתחבורה: התושבים ביקשו לתגבר תחבורה ציבורית לשכונה, ביקשו לשפר את דרכי המוצא לשכונה, ביקשו התייחסות לחבור בין הכרמל לעיר התחתית דרך השכונה, וביקשו שטח לחניה ברחוב חורי, על ידי פנייה לעיריה. בנוגע למגורים: נחוץ שיפור פיזי של המבנים בשכונה, הוצע לערוך פיילוט לשיקום חזיתות בשיתוף מנהל מקרקעי ישראל. כמו כן היו שחשבו שהתכנית לא פותרת את הקונפליקט בין המסחר לבין המגורים. בנושאים עסקיים ואחרים – נשאלה שאלה איך להביא תיירים לשכונה? מישהו טען שאין התייחסות לבית הספר ברחוב יוחנן הקדוש בתכנית. הוסבר שהתכנית של 'מרחב' מלכתחילה היתה מצומצמת בהגדרות שלה, וביקשה להתמקד בגורמים מחוללי שינוי במרכז העירוני של השכונה, ולא מתפקידה להיות תכנית

אב כוללת של כל השכונה והעיר. כמו כן הוצע למצוא עסקים בניהול עמידר וממ"י לעידוד פתיחת עסקים בשכונה.

חברת מועצת העיר, גבי עדנה זרצקי שסייעה רבות לקידום התכנית התבטאה במילים חיוביות מאוד כלפי התכנית והתהליך השיתופי בכללותו, והביעה תקווה שהעירייה תרים את הכפפה ותצטרף לתכנית שהושקע כל כך הרבה מאמץ משותף בהכנתה.

סגן ראש העיר, שמואל גלבהרט, היה חיובי כלפי התכנית גם הוא, ציין שהשותפה הבכירה ליישום תכנית כזו חייבת להיות העירייה, למרות שטרם השתתפה בתכנית עד שלב זה, וציין שנושא ההרחבה של רחוב הציונות ירד מהפרק והאיום בפועל הוסר, ובקרום גם יוסדר מבחינה בירוקרטית. צבי דהרי היה גם הוא חיובי כלפי התכנית. אירית אבני, סגנית ראש מרחב חיפה בממ"י, היתה חיובית כלפי התכנית והתהליך, והביעה עניין להמשיך ולהיות מיודעת בתהליך הביצוע. הביעה נכונות להשתתף במינהלת הקמה ושיפור חזיתות.

סוכם שיעשה מאמץ להיפגש עם ראש העיר ומהנדס העיר ולהציג בפניהם את התכנית ולהזמין את העירייה להיות שותפה להמשך היישום של התכנית, ביחד עם ממ"י, שקמונה, ונציגי השכונה – העמותה לקידמה חברתית ווועד הוואדי.

חיפה, 25.9.08